

Motion till riksdagen 2013/14:K254

av **Nina Larsson (FP)**

Kommunsammanslagning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en riksomfattande kommunsammanslagningssreform.

Motivering

Även en mycket liten kommun med få invånare ska gentemot sina medborgare tillhandahålla en kommunal service som är likvärdig med den som ges i betydligt större kommuner. Det utjämningsystem som finns kompenserar till del de skillnader som finns. Men urbaniseringen och utvecklingen gentemot allt större städer och regioncentrum går snabbare än vad nuvarande utjämningsystem är uppbyggt för att hantera. Om skillnaderna i kapacitet blir alltför stora inverkar det i förlängningen negativt på enskilda individers förutsättningar att påverka sin situation och sin framtid.

Landets lokala medbestämmande och den betydande del av samhällsservicen som tillhör det kommunala ansvaret bör organiseras på ett sätt som svarar mot de utmaningar som Sverige står inför idag och för överskådlig tid framåt.

Inom den offentligt finansierade sektorn är det primärkommunerna som står för många av de tjänster som är allra viktigast i en människas liv, från barnomsorg till äldreomsorg. Därtill kommer kommunens roll som samarbetspartner och myndighetsutövare gentemot det lokala näringslivet. En allt mer central uppgift för kommuner är att stärka det lokala företagsklimatet och bidra till att locka inflyttare och investerare.

Kommunernas roll har blivit allt mer mångfasetterad. Inom allt fler samhällsområden ställs krav på kommunerna att ha strategisk kompetens i den egna organisationen. Även om det offentliga åtagandet på vissa områden skulle kunna förändras, till exempel genom ett modernt statligt huvudmanna-

Fel! Okänt namn på

skap för skolan, kvarstår ändå bilden att kommunernas uppdrag har blivit allt mer komplext.

Många kommuner har mycket stora problem med att hitta rätt person till särskilda tjänster. Kommunernas bristande kompetensförsörjning drabbar i nästa led invånarna och det uppstår orättvisor beroende på var i landet personen bor. För att ha förutsättningar att hantera skattepengar på ett så effektivt sätt som möjligt krävs höga kvalifikationer bland kommunens tjänstemän.

Personal med juridisk, ekonomisk och annan samhällsvetenskaplig kompetens som jobbar i kommunerna spelar en stor roll för att leverera välfärd och service av bästa kvalitet. De arbetar med att ta fram underlag, verkställa politiska beslut och se till att den nationella lagstiftningen följs. Tjänstemän sköter även upphandling och utvärdering av den kommunala servicen. Om kommunerna inte klarar av att fylla tjänster med rätt personal påverkas den kommunala servicen och ansvaret negativt.

Kommunalförbund har blivit en vanligare samarbetsform för många små kommuner, men kommunalförbund har samtidigt stora demokratiska nackdelar. När det egentliga beslutsfattandet sker någon annanstans har väljarna små möjligheter till ansvarsutkrävande, och då ointetgöras den lokala förankring som är den småskaliga kommunens fördel. En liknande problematik finns med nämnder som är gemensamma för flera kommuner.

För att kunna behålla lokal förankring som är den lilla enhetens fördel bör en kommande utredning undersöka möjligheterna till att utveckla visst lokalt medbestämmande så nära invånaren som möjligt. Detta samtidigt som de tunga tjänsterna och det sammanhållande ansvaret finns i större kommuner, vars folkmängd inte bör understiga ett visst antal. Likaså bör alternativ så som SOU 2012:30 berör i sitt betänkande om beslutsfattande på distans undersökas ytterligare. Administration kring kommande organisering av medbestämmande och förvaltning måste i alla hänseenden minskas.

Riksdagen bör ge regeringen tillkänna att utreda en riksomfattande kommunsammanslagingsreform där utgångspunkten är den att varje kommun bör uppnå en viss storlek i befolkningsmängd. Detta i syfte att minska kommunernas sårbarhet och stärka den långsiktiga uthålligheten. Därmed kan vi skapa bättre förutsättningar för en likvärdig kommunal service för enskilda människor oavsett vilken kommun man är bosatt i.

Stockholm den 2 oktober 2013

Nina Larsson (FP)